

24.6.2010

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΠΡΟΣ ΤΑ ΜΕΛΗ

Θέμα: **Αναφορά 1031/2009, του António Manuel Ferro Terramoto, πορτογαλικής ιθαγένειας, η οποία συνοδεύεται από 589 υπογραφές, σχετικά με τη μόλυνση και την καταστροφή προστατευόμενης περιοχής φυσικής ομορφιάς στη Ria Formosa στην επαρχία του Algarve στη νότια Πορτογαλία**

1. Περίληψη της αναφοράς

Ο αναφέρων κάνει λόγο για την απειλούμενη καταστροφή της περιοχής Ria Formosa στην επαρχία του Algarve στη νότια Πορτογαλία. Η Ria Formosa, περιοχή με μοναδικά έλη και λίμνες αλμυρού νερού, όπου διαβιούν και αναπαράγονται πολυάριθμα είδη υδρόβιων πτηνών και ζώων, έχει χαρακτηριστεί υγρότοπος διεθνούς σημασίας βάσει της Σύμβασης Ramsar και ανήκει επίσης στον κατάλογο των περιοχών του δικτύου Natura 2000. Ο αναφέρων επισημαίνει ότι η περιοχή απειλείται από ρύπανση από λύματα και ότι οι αρμόδιες πορτογαλικές αρχές παραβιάζουν τις διατάξεις της οδηγίας 91/271/ΕΟΚ του Συμβουλίου για την επεξεργασία των αστικών λυμάτων. Για τον λόγο αυτόν, ζητεί από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο να παρέμβει προκειμένου να διασφαλίσει ότι θα εφαρμοστεί ορθώς η εφαρμοστέα νομοθεσία της ΕΕ στον τομέα αυτόν σε σχέση με την περιοχή Ria Formosa.

2. Παραδεκτό

Χαρακτηρίστηκε παραδεκτή στις 11 Νοεμβρίου 2009. Η Επιτροπή κλήθηκε να παράσχει πληροφορίες (άρθρο 202, παράγραφος 6, του Κανονισμού).

3. Απάντηση της Επιτροπής, που ελήφθη στις 24 Ιουνίου 2010.

Η αναφορά

Οι αναφέροντες εκτιμούν ότι η επεξεργασία των λυμάτων της περιοχής της Ria Formosa, στην Πορτογαλία, συνεπάγεται τη ρύπανση της Ria και θέτει σε κίνδυνο την οικολογική της

κατάσταση. Εφιστούν επίσης την προσοχή στις συνέπειες που θα έχει μια τέτοια κατάσταση στην οικονομική δραστηριότητα που συνδέεται άμεσα με τη Ria Formosa, όπως η παραγωγή δίθυρων μαλακίων.

Οι αναφέροντες παραπέμπουν σε προγενέστερη αναφορά με παρεμφερές αντικείμενο η οποία υποβλήθηκε στην Επιτροπή από την ένωση «Somos Olhã».

Κατόπιν των διευκρινίσεων που παρέσχε η Επιτροπή, η ένωση «Somos Olhã» διαβίβασε συμπληρωματικές πληροφορίες και μελέτες αναφορικά με τις επιπτώσεις της λειτουργίας των σταθμών επεξεργασίας λυμάτων της περιοχής Ria Formosa στην ποιότητα των υδάτων υποδοχής, ιδίως σε σχέση με την παραγωγή δίθυρων μαλακίων. Μετά την ανάλυση των προσκομισθέντων στοιχείων, η Επιτροπή έκρινε απαραίτητο να ζητήσει πρόσθετες διευκρινίσεις από τις πορτογαλικές αρχές, αίτημα που υποβλήθηκε μέσω του συστήματος EU PILOT.

Παρατηρήσεις της Επιτροπής

Σε συνέχεια της ανάλυσης των διευκρινίσεων που προσκόμισαν οι πορτογαλικές αρχές, η κατάσταση μπορεί να περιγραφεί συνοπτικά ως ακολούθως:

Η Ria Formosa έχει χαρακτηριστεί ευαίσθητη ζώνη στο πλαίσιο της οδηγίας 91/271/ΕΟΚ¹ της 21ης Μαΐου 1991 για την επεξεργασία των αστικών λυμάτων. Περιλαμβάνει τέσσερις οικισμούς: τους Quinta do Lago (έναν σταθμό επεξεργασίας λυμάτων), Faro (δύο σταθμοί επεξεργασίας λυμάτων), Olhã (δύο σταθμοί επεξεργασίας λυμάτων) και Tavira (δύο σταθμοί επεξεργασίας λυμάτων). Όλοι οι σταθμοί επεξεργασίας λυμάτων πραγματοποιούν δευτεροβάθμια επεξεργασία, η οποία συνοδεύεται από απολύμανση, όπως απαιτείται από την προαναφερθείσα οδηγία. Σύμφωνα με τις εκθέσεις που διαβιβάστηκαν στο πλαίσιο της οδηγίας, στην Tavira υφίσταται κατάσταση επεξεργασίας η οποία έχει πλημμελή απόδοση. Για τον λόγο αυτόν, η πόλη συμπεριλαμβάνεται στην ομάδα των πορτογαλικών οικισμών που αναφέρονται στη διαδικασία επί παραβάσει την οποία έχει κινήσει η Επιτροπή κατά της Πορτογαλίας λόγω ελλιπούς συλλογής ή πλημμελούς επεξεργασίας των λυμάτων που απορρίπτονται σε ζώνες οι οποίες έχουν χαρακτηριστεί ευαίσθητες σε ολόκληρη την επικράτεια της Πορτογαλίας. Η υπόθεση αποτέλεσε εντέλει αντικείμενο προσφυγής ενώπιον του Δικαστηρίου στις 6 Μαΐου 2010.

Οι πορτογαλικές αρχές εκτιμούν ότι η επεξεργασία των λυμάτων στην περιοχή έχει καταστεί σαφώς αποδοτικότερη κατά τα τελευταία έτη, γεγονός που συμβάλλει στη συνεχιζόμενη βελτίωση της ποιότητας των υδάτων υποδοχής. Ακόμη, εκτιμούν ότι η καλή οικολογική κατάσταση της Ria θα διασφαλιστεί μέσω της υλοποίησης μιας σειράς σχεδίων και προγραμμάτων, τα οποία είναι τα εξής: «Plano de Ordenamento da Orla Costeira de Vilamoura - Vila Real de Santo António», που εγκρίθηκε στις 27 Ιουνίου 2005· «Plano de Ordenamento do Parque Natural da Ria Formosa», που εγκρίθηκε στις 2 Σεπτεμβρίου 2009· «Programa Estratégico do POLIS Litoral Ria Formosa» (που εγκρίθηκε στο πλαίσιο της απόφασης αριθ. 90/2008 του Συμβουλίου Υπουργών της 3ης Ιουνίου 2008)· «Plano de Gestão da Região Hidrográfica do Algarve», που βρίσκεται στο στάδιο της κατάρτισης στο πλαίσιο της οδηγίας 2000/60/ΕΚ (οδηγία πλαίσιο για τα ύδατα).

¹ ΕΕ L 135 της 30.5.1991, σ. 40 - 52.

Επιπλέον, οι πορτογαλικές αρχές διευκρίνισαν ότι η ιλύς που παράγεται από τους σταθμούς επεξεργασίας λυμάτων της Ria Formosa, εξαιρουμένης εκείνης που προέρχεται από τους σταθμούς του Faro Nascente και του Olhão Poente, επανααχρησιμοποιείται για γεωργικούς σκοπούς.

Όσον αφορά την κατάσταση των υδάτων για οστρακοειδή και της παραγωγής δίθυρων μαλακίων, οι πορτογαλικές αρχές προσκόμισαν πληροφορίες σχετικά με τον αριθμό και την τοποθεσία των ιχθυοτροφείων, καθώς και τα αποτελέσματα των αναλύσεων σε σχέση με την οδηγία 79/923/ΕΟΚ¹ (ύδατα για οστρακοειδή) και με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 854/2004² (παραγωγή και διάθεση στην αγορά δίθυρων μαλακίων). Αναφορικά με τον τελευταίο κανονισμό, όλες οι ζώνες παραγωγής που βρίσκονται στη Ria Formosa κατατάσσονται στην κατηγορία Β, πράγμα που σημαίνει ότι τα δίθυρα μαλάκια που παράγονται μπορούν να συλλέγονται και να υποβάλλονται σε βιομηχανική επεξεργασία καθαρισμού ή μεταποίησης με σκοπό την κατανάλωσή τους. Αντιθέτως, οι περιοχές για οστρακοειδή του Olhão, του Faro και της Tavira, στις οποίες περιλαμβάνονται οι ζώνες παραγωγής (τα ιχθυοτροφεία), δεν πληρούν όλες τις παραμέτρους που προβλέπονται από την οδηγία, και, πιο συγκεκριμένα, τις οριακές τιμές που αφορούν τα κολοβακτηρίδια κοπράνων και το *E. coli*.

Συμπεράσματα

Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η επεξεργασία των λυμάτων που προέρχονται από τους οικισμούς και τα οποία απορρίπτονται στη Ria Formosa φαίνεται να είναι συνολικά ικανοποιητική και ότι η Πορτογαλία έχει αναλάβει τις απαραίτητες πρωτοβουλίες για τη διασφάλιση της καλής οικολογικής κατάστασης της Ria. Ωστόσο, μολονότι η μη τήρηση ορισμένων παραμέτρων όσον αφορά τα ύδατα για οστρακοειδή δεν θέτει σε κίνδυνο την εμπορική διάθεση των δίθυρων μαλακίων που παράγονται στα ιχθυοτροφεία της περιοχής, η Επιτροπή διενεργεί επί του παρόντος ενδελεχή εξέταση της κατάστασης, ούτως ώστε να λάβει, εν ευθέτω χρόνω, τα πλέον ενδεδειγμένα μέτρα για την πλήρη εξυγίανσή της.

¹ Οδηγία 79/923/ΕΟΚ της 30ής Οκτωβρίου 1979 περί της απαιτούμενης ποιότητας των υδάτων για οστρακοειδή, όπως κωδικοποιήθηκε από την οδηγία 2006/113/ΕΚ της 12ης Δεκεμβρίου 2006.

² Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 854/2004 της 29ης Απριλίου 2004 για τον καθορισμό ειδικών διατάξεων για την οργάνωση των επίσημων ελέγχων στα προϊόντα ζωικής προέλευσης που προορίζονται για κατανάλωση από τον άνθρωπο, όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1666/2006 της 6ης Νοεμβρίου 2006 οι οποίοι αντικατέστησαν την οδηγία 91/492/ΕΟΚ της 15ης Ιουλίου 1991 περί καθορισμού των υγειονομικών κανόνων που διέπουν την παραγωγή και τη διάθεση στην αγορά ζώντων δίθυρων μαλακίων.